

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Karla Šimky a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. M. H.**, zast. Mgr. Michalem Štrofem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2024, č. j. 043971/2024/KUSK, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2024, č. j. 51 A 39/2024-77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 6 134,70 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Michala Štrofa, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Kolín (stavební úřad) rozhodnutím ze dne 19. 12. 2023 nařídil žalobci a jeho manželce jako vlastníkům stavby provedení nutných zabezpečovacích prací na objektu tvrze na pozemku st. p. X v katastrálním území L. u K. (dále též „stavba“). Žalovaný změnil část výroku rozhodnutí stavebního úřadu, pokud jde o vymezení účastníků řízení, a ve zbytku napadené rozhodnutí potvrdil. Jádrem sporu byla otázka, zda lze po vlastnícih stavby v rámci nutných zabezpečovacích prací podle § 135 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), požadovat vyspravení neexistujícího okenního otvoru. Dále bylo třeba posoudit, zda byl žalovaný povinen přihlížet ke změně skutkového stavu, k níž došlo před vydáním rozhodnutí o odvolání.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil u Krajského soudu v Praze, který napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podle krajského soudu nebylo možné skutkovou okolnost, že při provádění bouracích prací nařízených rozhodnutím stavebního úřadu zanikl okenní otvor, uplatnit dříve než v řízení odvolacím. Žalovanému nic nebránilo ji zohlednit.

[3] Krajský soud dále shledal, že stavební úřad uložením povinnosti vyspravit okenní otvor v západní části štítové stěny přesáhl rozsah využití dozorčího prostředku podle § 135 odst. 2 stavebního zákona. Smyslem zabezpečovacích prací, jež lze takto nařídit, je eliminovat riziko újmy na životě či zdraví, nikoli zabezpečit existenci objektu nebo zajistit ochranu jeho kulturní či historické hodnoty. Žalovaný rovněž nesprávně interpretoval doporučení statika a Národního památkového ústavu. Také neměl vycházet z protokolu o kontrolní prohlídce ze dne 17. 1. 2024, neboť o ní žalobce nebyl informován předem ani následně (ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[4] Žalovaný (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítl, že krajský soud nesprávně posoudil otázku nezbytnosti nutných zabezpečovacích prací na stavbě. Na uložení povinnosti zabezpečit okenní otvor se záklenkem dopadal § 135 odst. 2 stavebního zákona. Návrh opatření, která stavební úřad převzal do svého rozhodnutí, pocházel ze statického posouzení zpracovaného odborně způsobilou osobou. Právě z důvodu jejich neprovedení došlo ke zřícení záklenku a části okenního otvoru. Doporučené zabezpečovací práce nejsou ve statickém posouzení členěny na nezbytné a nepodstatné. Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, podle něhož měl zabezpečovací práce nařídit pouze v rozsahu „tvrdého jádra“, i přes doporučení statika.

[5] Stěžovatel je dále přesvědčen, že nutnost zajistit posouzení ze strany statika vyvolala pasivita vlastníků stavby. Žalobce v odvolání požadoval změnit prvostupňové rozhodnutí co do rozsahu zabezpečovacích prací, neboť je stavební úřad nařídil mylně. V žalobě svá tvrzení posunul tak, že je nucen obnovit část odstraněné stěny a původní okenní otvor. S tímto tvrzením se stěžovatel logicky nemohl vypořádat. Žalobce v odvolání ani nenamítal, že nešlo o nutné zabezpečovací práce, ale o stavební úpravy.

[6] Podle stěžovatele je ze statického posudku zřejmé, že okno, které stavební úřad nařídil zabezpečit, má zůstat zachováno. Z dokumentace plyne, že okno se nacházelo v úrovni pod stropem nad přízemím a že tato část zdiva měla zůstat zachována. Žalobce v odvolání netvrdil, že nemá povinnost vyspravit okenní otvor situovaný v odstraňovaném zdivu. Vyslovoval přesvědčení, že tuto povinnost nelze splnit, neboť po vydání rozhodnutí stavebního úřadu se zbortil větší rozsah zdiva západní stěny, než toto rozhodnutí nařídilo.

[7] Stěžovatel připustil, že použil nesprávný pojem, pokud uvedl, že rozhodnutí je po odstranění okenního otvoru nevykonatelné; správně měl uvést, že je neuskutečnitelné. To však nepůsobí nezákonnost napadených rozhodnutí. Stěžovatel dále uplatnil obecně formulovanou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku z důvodu nesrozumitelnosti.

pokračování

[8] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Zdůraznil, že stěžovatel nevycházel ze skutkového stavu ke dni vydání svého rozhodnutí, ačkoli mu v tom nic nebránilo. I stěžovatel připustil v kasační stížnosti, že nelze provést zabezpečovací práce neexistujícího okenního otvoru. Podmínka zabezpečení okenního otvoru nebyla stanovena při jednání na místě samém. Statik naopak uvedl, že vše uvolněné nebo hrozící pádem má být sneseno. Stěžovatel v kasační stížnosti dezinterpretuje uloženou povinnost. To, že by se mělo jednat o zabezpečení okenního otvoru, by nebylo součástí výroku rozhodnutí stavebního úřadu, ale tato povinnost by byla obsažena až v části týkající se provedení prací. Rozsudek krajského soudu se netýká jen slovního spojení *vyspravení okenního otvoru*, ale zrušovací důvod spočívá i v zásadních pochybeních stěžovatele v odvolacím řízení. Proto podle žalobce nemůže být stěžovatelova kasační stížnost úspěšná.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud (NSS) nepřehlédl skutečnost, kterou zmínil i žalobce, tedy že stěžovatel v rámci kasačních námitek vyslovil nesouhlas pouze s jedním z oddělitelných a samostatných důvodů, pro které krajský soud jeho rozhodnutí zrušil. Podle stěžovatele je nesprávný závěr krajského soudu o právní povaze prací podle § 135 odst. 2 stavebního zákona. Vytknuté vady řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí nečiní spornými.

[11] NSS je při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán důvody uplatněnými v kasační stížnosti, s výjimkou vad uvedených v § 109 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. K případným dalším vadám, které však stěžovatel v kasační stížnosti neuplatnil, kasační soud nepřihlíží. Napadá-li tedy stěžovatel v nyní posuzované věci pouze jeden z důvodů, které vedly krajský soud ke zrušení napadeného rozhodnutí, zůstane zbývající zrušovací důvod nedotčen, a to bez ohledu na závěry, které kasační soud přijme ohledně důvodnosti námitek uplatněných v kasační stížnosti. Podle judikatury NSS je však i za takových okolností třeba věcně se zabývat uplatněnými kasačními námitkami.

[12] Jak kasační soud uvedl v rozsudku ze dne 6. 11. 2008, č. j. 2 As 58/2008-77, za takové situace *„přinejmenším jeden důvod pro zrušení rozhodnutí (správního orgánu - pozn. NSS) obstojí – a to právě proto, že proti němu stěžovatel nebrojil a zdejší soud není oprávněn tento závěr o právní otázce, který městský soud učinil, přezkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). S ohledem na hospodárnost řízení se však Nejvyšší správní soud zabýval i ostatními kasačními námitkami, neboť mají vliv na závazný právní názor vyslovený městským soudem ve zrušujícím rozsudku. Přestože nelze totiž přímo hovořit o závaznosti právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku zamítajícím kasační stížnost, spočívá jeho váha v zákonné pozici vyplývající z ustanovení § 12 odst. 1 s. ř. s., podle něhož je Nejvyšší správní soud vrcholným soudním orgánem ve věcech správního soudnictví, zajišťujícím jednotu a zákonnost rozhodování. Z toho Nejvyšší správní soud dovozuje nezbytnost respektovat právní názor Nejvyššího správního soudu i tam, kde není zákonem přímo stanovená vázanost, pokud je daný právní názor v pokračujícím řízení rozhodný.“*

[13] Jakkoli tedy stěžovatel některé z důvodů zrušení svého rozhodnutí respektuje (a to alespoň v té rovině, že je nezpochybňuje a nenapadá), nelze mu upřít možnost podat proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost a domáhat se vyslovení názoru NSS na sporné otázky (rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 Afs 49/2009-109). Napadení jen jednoho ze zrušovacích důvodů rozsudku krajského soudu ze strany stěžovatele proto není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřípustnost (§ 104 s. ř. s.). Na straně druhé výsledek řízení o takové kasační stížnosti nemůže být za daných okolností (a při splnění ostatních podmínek řízení, resp. dále v situaci, kdy nebylo zjištěno jiné pochybení krajského soudu, k němuž by NSS musel přihlídnout z úřední povinnosti) jiný než její zamítnutí (rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2014, č. j. 5 As 146/2012-60).

[14] Stěžovatel uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost, kterou blíže neupřesnil. K nepřezkoumatelnosti nicméně NSS přihlíží i z úřední povinnosti [§ 109 odst. 4 s. ř. s.]. Nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Takovými vadami napadený rozsudek netrpí. Lze dodat, že přezkoumávaný rozsudek není ani nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, přestože, jak bude dále uvedeno, se NSS s některými závěry krajského soudu neztotožnil.

[15] Ve věci je spornou otázka, jaké povinnosti lze zahrnout do nutných zabezpečovacích prací ve smyslu § 135 odst. 2 stavebního zákona.

[16] Žalobce se svou manželkou vlastní stavbu historické tvrze. V závěru roku 2023 došlo k sesutí části její stěny. Stavební úřad dne 14. 12. 2023 po obhlídce tvrze kontaktoval vlastníky, kteří přislíbili provést nutné zabezpečovací práce. Dne 18. 12. 2023 se uskutečnila kontrolní prohlídka. Bylo potvrzeno, že došlo k sesutí části západní stěny tvrze, na níž jsou zřetelné trhliny. S ohledem na možné ohrožení vedlejší stavby doporučil přítomný statik částečně zbourat tuto část zdi. Stavební úřad ústním rozhodnutím vyhlášeným přímo na místě nařídil vlastníkům provést nutné zabezpečovací práce ve lhůtě do jednoho měsíce, což bylo přislíbeno. Stavební úřad toto rozhodnutí písemně vyhotovil dne 19. 12. 2023 a žalobci je doručil dne 9. 1. 2024.

[17] V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce uvedl, že zdivo odboural ještě před Vánoci podle doporučení statika. Průběh prací i způsob uložení odstraněného materiálu podrobně popsal. Při provádění těchto prací však byl odstraněn i okenní otvor včetně záklenku. Proto žalobce nesouhlasil s tím, že povinnost vyspravit záklenek byla promítnuta i do výroku rozhodnutí stavebního úřadu. S odkazem na komunikaci s Národním památkovým ústavem nepopřel, že se pokusí okno i záklenek obnovit. Byl však přesvědčen, že taková úprava již nespadá mezi nutné zabezpečovací práce, jejichž cílem je zabránit ohrožení života, zdraví či jiných škod. Proto navrhl, aby stěžovatel změnil rozhodnutí stavebního úřadu tak, že odstraní dotčenou část jeho výroku.

[18] Stěžovatel napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí stavebního úřadu jen formálně. Odkázal na závěry statika Ing. D. při kontrolní obhlídce i na jeho písemný

pokračování

posudek, v němž se výslovně uvádí, že okenní otvor bude vyspraven. Stěžovatel uvedl, že rozhodnutí stavebního úřadu vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Změna skutkového stavu po vydání rozhodnutí stavebního úřadu nevyžaduje revizi jeho závěrů ohledně uložení povinnosti vyspravit okenní otvor či záklenek.

[19] Podle § 135 odst. 2 stavebního zákona *stavební úřad nařídí vlastníku stavby provedení nutných zabezpečovacích prací, jestliže stavba svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, není-li nutné ji neodkladně odstranit.*

[20] Nařízením nutných zabezpečovacích prací lze řešit závadný stav stavby, jenž je natolik vážný, že ohrožuje život či zdraví lidí nebo zvířat. Nejedná se však o takový stavebně technický stav, kdy nezbyvá nic jiného než neodkladné odstranění stavby. Jde o mimořádnou pravomoc stavebního úřadu určenou pro mimořádné situace, kdy je potřeba rychlého, operativního zásahu a „klasické“ správní řízení by bylo příliš zdlouhavé (VÁVROVÁ, E. § 135. In: VÁVROVÁ, E., DOLEŽALOVÁ, V., KNECHT, M., ZAHUMENSKÁ, V., KONEČNÁ, D., HUMLÍČKOVÁ, P., ČERNÍN, K., STRAKOŠ, J. *Stavební zákon: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. Dostupné z www.aspi.cz).

[21] Smyslem nutných zabezpečovacích prací je provést na stavbě okamžitý zásah a odvrátit zřícení tam, kde není nutné okamžitě odstranit stavbu. Takové práce se tedy nařizují na stavbách, které jsou v havarijním stavebním stavu a bez zásahu hrozí její zřícení. Řízení ve věci nutných zabezpečovacích prací zahajuje stavební úřad vždy z moci úřední. Stavební úřad musí provést kontrolní prohlídku stavby, kterou zjišťuje stav na místě. Z obsahu protokolu o kontrolní prohlídce musí být zřejmé, že stavební úřad zjistil bezprostřední ohrožení, a existuje tak zákonný důvod pro nařízení nutných zabezpečovacích prací (VAŠÍKOVÁ, J. § 135. In: PRŮCHA, P., GREGOROVÁ, J. a kol. *Stavební zákon: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. Dostupné z: www.aspi.cz). Klíčovým předpokladem pro jejich nařízení je totiž dostatečné skutkové zjištění, že stavba je ve špatném a nebezpečném technickém stavu, v němž ji není možné ponechat (rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2022, č. j. 9 As 40/2022-54).

[22] Následně stavební úřad rozhodne o rozsahu a lhůtě, v níž má vlastník stavby provést nutné zabezpečovací práce. Je žádoucí, aby stavební úřad jako vedlejší ustanovení výroku formuloval podmínky pro provedení nařízených prací. Stavební úřad má technicky řešit jejich konkrétní provedení. Musí tedy jednoznačně určit, jaké zabezpečovací práce mají být provedeny a v jakém rozsahu, a to včetně způsobu a technologie jejich provedení (KÝVALOVÁ, Miroslava. § 135 [Podmínky pro vydání nařízení]. In: MACHAČKOVÁ, Jana a kol. *Stavební zákon*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 998.).

[23] NSS souhlasí s krajským soudem, že smyslem nutných zabezpečovacích prací nemůže být zabezpečit existenci konkrétního objektu či zajistit jeho kulturní a historickou hodnotu. K tomu slouží institut uložení nezbytných úprav podle § 137 stavebního zákona. Krajský soud také správně poukázal na to, že tento institut je vyhrazen pro situace, kdy je zjištěn rozpor mezi provedením či užíváním stavby a podmínkami plynoucími z dříve vydaného povolení stavebního úřadu.

[24] V posuzované věci není sporné, že u jedné ze zdí tvrže vyvstala potřeba nutných zabezpečovacích prací. Žalobce po vyhlášení rozhodnutí stavebního úřadu částečně splnil uloženou povinnost, neboť provedl bourací práce (rozebral zdivo) na západní zdi tvrže. V důsledku těchto prací provedených ve větším rozsahu, než bylo požadováno, však zanikl okenní otvor včetně jeho záklenku. Došlo tak ke změně skutkového stavu. Ani o této skutečnosti není sporu. Sporná je pouze otázka, zda stěžovatelovo rozhodnutí ob stojí v části, jíž potvrzuje povinnost vyspravit okenní otvor uloženou prvostupňovým rozhodnutím.

[25] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením rozsahu nařízených nutných zabezpečovacích prací ze strany krajského soudu. Zdůrazňuje, že nařízeno bylo mj. statické zabezpečení okenního otvoru a záklenku, a nikoli zbudování záklenku s výplní z cihel.

[26] Podle NSS se v rozhodnutí stavebního úřadu k okennímu otvoru pouze uvádí, že „*okenní otvor v západní štítové stěně bude vyspraven (záklenek + výplň z cihel)*“. V napadeném rozhodnutí stěžovatel odkázal na část statického posouzení Ing. D. obsahující totožnou formulaci. Lze tak souhlasit s krajským soudem, že z rozhodnutí stavebního úřadu nebylo zcela zjevné, že bylo požadováno statické zabezpečení, a nikoli vyspravení okenního otvoru. Tato skutečnost se nicméně v kontextu posuzovaného případu, resp. konkrétních podmínek na místě samém a z dokumentace ve správním spise, jeví jako logická. Stěžovateli je třeba přisvědčit v tom, že z fotografií s popisky ve statickém posouzení lze seznat, že okenní otvor, jenž měl být podle rozhodnutí stavebního úřadu vyspraven, měl zůstat zachován. Část zdi, která měla být rozebrána, se totiž nachází nad tímto okenním otvorem.

[27] Za uvedené situace neobstojí závěr krajského soudu, podle něhož v případě, kdy byla zjištěna vada zdiva spočívající v narušené staticce, lze těžko přispět k vylepšení tohoto stavu tím, že bude vybudován okenní záklenek s oporou v tomto závadovém zdivu, které má být v důsledku narušené statiky rozebráno. NSS souhlasí s krajským soudem, že stěžovatel blíže nespecifikoval, jak má vyspravení okenního otvoru přispět k ochraně života či zdraví, resp. eliminovat riziko újmy na těchto hodnotách. Nicméně je zřejmé, proč bylo požadováno jeho vyplnění. Okenní otvor se totiž nacházel v nižší části zdi, která měla zůstat zachována. To plyne z již zmiňovaných fotografií ve statickém posouzení i jeho textace, která se následně promítla i do správních rozhodnutí (západní stěna měla být rozebrána do úrovně stropu nad přízemím, dva metry stěny od nároží západního štítu až k trhlíně měly být také zachovány). Stejný rozsah prací plyne i z protokolu o místním šetření ze dne 18. 12. 2023, jemuž byl žalobce přítomen. Proto by nařízená výplň z cihel při provádění bouracích prací nad okenním otvorem podepřela část zdi nad otvorem, a tedy i zlepšila statiku stěny, a zamezilo by se tak dalšímu řízení zdi. Při provádění bouracích prací je nutné dbát mj. na statické zajištění objektu.

[28] Stavební úřad sice mohl namísto pojmu *vyspravit* uvést, že žalobce má zabezpečit statiku okenního nadpraží tím, že okenní otvor vyplní cihlami, nicméně i přes tuto formulaci NSS považuje tento požadavek za srozumitelný. Otvor ve stěně nemůže přispět její stabilitě, pokud se nad ním provádí práce. Z fotografií je také zřejmé, že záklenek je poškozený. Jedná se přitom o stavební prvek nesoucí stěnu nad okenním otvorem. I z toho tedy plyne, že jeho vyspravení přispěje ke staticce zachované části stěny. Proto bylo namíste požadovat vyspravení záklenku, stejně jako vyplnění okenního otvoru. Při provádění bouracích prací by tak nebyla v tak velké míře narušena stabilita stěny. Tyto závěry se NSS

pokračování

jeví jako logické. Souhlasí proto se stěžovatelem, že bylo možné dovodit, že se jedná o výplň okenního otvoru tak, aby byla zabezpečena statika okenního nadpraží, a nejde o požadavek správních orgánů na konečnou stavební úpravu.

[29] NSS tedy souhlasí se stěžovatelem, že na věc dopadal § 135 odst. 2 stavebního zákona. Naopak finální vyspravení záklenku, které by umožnilo vyjmout cihlové výplně, by již nebylo možné zahrnout pod nutné zabezpečovací práce podle tohoto ustanovení.

[30] Stěžovatel dále činí sporným závěr v bodech 41 a 42 napadeného rozsudku, podle něhož nelze odborné úvahy v posudku statika týkající se doporučených zabezpečovacích prací dělit na nezbytné a nepodstatné. Ze statického posudku dovozuje, že na doporučení v něm obsažená je nutné pohlížet jako na celek.

[31] Je pravdou, že podle s. 6 posudku stavební úřad požádal o posouzení stavebně technického stavu objektu z hlediska ohrožení bezpečnosti a života osob v rámci místního šetření a následného řízení podle § 135 stavebního zákona, a na téže straně se rovněž uvádí, že posudek byl zpracován za účelem zjištění *celkového stavu objektu* a posouzení zbývajících nezříčených částí objektu z hlediska ohrožení bezpečnosti a života osob. Z použité formulace tak není jednoznačně zřejmé, že se týká výlučně nutných zabezpečovacích prací, ovšem vlastní posouzení se primárně zaměřuje na ně. Podle posudku ohrožuje špatná stabilita západní štítové zdi vedlejší stavbu, a statik ji tedy doporučuje postupně rozebrat. Konkrétně se pak uvádí, že na západní straně bude sneseno cihelné zdivo. Stěna bude ubourána (ručně rozebrána) do úrovně stropu nad přízemím. Dva metry stěny od nároží západního štítu budou zachovány (až k trhlíně). Okenní otvor v západní stěně bude vyspraven (záklenek + výplň z cihel). Stávající zdící materiál (kámen + cihla) bude uskladněn na pozemku vlastníků a bude sloužit na budoucí dozdivky a vysprávkky. Bude provedeno odstranění rostlin vysemeněných v lici zdiva.

[32] Kasačnímu soudu je z celkové formulace posudku zřejmé, že vyspravení okenního otvoru spolu se záklenkem je podle statika nutnou zabezpečovací prací, přestože statik výslovně neuvádí, že cihlová výplň má přispět ke stabilitě zachované části zdi. Okenní otvor ve zdi s narušenou stabilitou je logicky nutno zabezpečit. Obdobně je tomu i s vyspravením záklenku. NSS proto v této části přisvědčil stěžovateli argumentaci. Krajský soud pochybil, pokud dospěl k závěru, že nutné zabezpečovací práce doporučené statikem lze dělit podle nezbytnosti. Z posudku totiž neplyne, že by takové dělení možné bylo. Naopak je třeba vycházet z toho, že podle posudku měla ke zlepšení stability části stěny, jež měla zůstat zachována, přispět všechna opatření, tedy snesení části narušené zdi, výplň okenního otvoru a záklenku a odstranění rostlin narušujících zdivo.

[33] NSS však nepřisvědčil argumentu, že toto stěžovateli tvrzení potvrzuje i požadavek orgánu státní památkové péče. Stěžovatel totiž ve svém rozhodnutí odkazoval na protokol z kontrolní prohlídky Národního památkového ústavu ze dne 17. 1. 2024. Krajský soud jej však v napadeném rozsudku upozornil, že z tohoto protokolu nebyl oprávněn vycházet. Ze správního spisu totiž neplyne, že by byl žalobce vyrozuměn o konání kontrolní prohlídky, nebo že by stěžovatel postupoval podle § 36 odst. 3 správního řádu a umožnil žalobci dodatečně se s protokolem seznámit. Tyto závěry krajského soudu stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybnil. NSS proto pouze odkazuje na závěr v bodě 49

rozsudku krajského soudu, podle něhož stěžovatel pochybil, pokud využil poznatky z protokolu z této prohlídky jako stěžejní podklad pro závěr, že nutnost vyspravit okenní výklenek plyne z vyjádření Národního památkového ústavu.

[34] Stěžovatel dále namítá, že záklenek a část okenního otvoru se zřítily, neboť žalobce nesplnil uloženou povinnost. Nutnost statického posouzení pak zapříčinilo porušení povinností vlastníka stavby zakotvených v § 154 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. Podle NSS však pro posouzení věci není rozhodné, zda byla nezbytnost nařízení nutných zabezpečovacích prací důsledkem porušení povinnosti udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu, či jiné okolnosti.

[35] NSS tedy částečně přisvědčil stěžovatelově argumentaci směřující proti posouzení nutných zabezpečovacích prací ze strany krajského soudu a v tomto ohledu korigoval jeho závěry. Napadený rozsudek však přesto ob stojí. Za podstatné považuje kasační soud to, že stěžovatel měl v rozhodnutí o odvolání zohlednit zánik okenního otvoru. V rámci nutných zabezpečovacích prací totiž nebylo možné nařídit vyspravení okenního otvoru a záklenku, který již neexistoval. Takový požadavek je v rozporu s tímto institutem, neboť neexistující části stavby neohrožují zdraví a životy lidí a zvířat.

[36] Krajský soud vysvětlil, že stěžovatel nebyl vázán skutkovým stavem ke dni vydání rozhodnutí stavebního úřadu. Nic mu nebránilo zohlednit změnu skutkových okolností, jež nastala po vydání prvostupňového rozhodnutí. Žalobce v odvolání na zánik okenního otvoru upozornil. Krajský soud zdůraznil, že i v případě, kdy nelze povinnost uloženou rozhodnutím reálně uskutečnit, stále se jedná o povinnost plynoucí z vykonatelného rozhodnutí orgánu veřejné moci, a to i s případnými exekucními důsledky (srov. body 26 až 28 a 50 až 52 napadeného rozsudku).

[37] Dále krajský soud poukázal na to, že stěžovatel si byl vědom toho, že část výroku prvostupňového rozhodnutí nebude možné fakticky uskutečnit. Tento nedostatek mohl napravit postupem podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Faktická neuskutečnitelnost správního rozhodnutí nejenže není bez vlivu na jeho zákonnost, ale dokonce může vést až k nicotnosti (§ 77 odst. 1 správního řádu ve spojení s usnesením rozšířeného senátu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, č. 2837/2013 Sb. NSS). Podle krajského soudu se nejednalo o vadu takové intenzity, jež by zakládala nicotnost, nicméně šlo o vadu zakládající nezákonnost napadeného rozhodnutí. Stěžovatelova námitka, že sice měl spíše uvést, že rozhodnutí (resp. sporná povinnost v něm uvedená) je neuskutečnitelné, ale z tohoto důvodu nejsou správní rozhodnutí nezákonná, tak nereaguje na odůvodnění napadeného rozsudku. Je proto nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[38] Závěry krajského soudu shrnuté výše v bodech [36] a [37] stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybnil. Rozsudek krajského soudu, kterým bylo zrušeno napadené rozhodnutí, proto ob stojí, neboť tento zrušovací důvod zůstal nedotčen.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Navzdory dílčím korekcím závěrů krajského soudu napadený rozsudek jako celek ob stojí. NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední

pokračování

s. ř. s.).

[40] Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; toto právo naopak náleží úspěšnému žalobci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[41] Náklady řízení spočívají v odměně advokáta za jeden úkon právní služby ve výši 4 620 Kč za sepis vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a paušální náhradě hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 5 070 Kč. Jelikož je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o tuto daň a celkem činí 6 134,70 Kč. Stěžovatel je tedy povinen nahradit žalobci náklady řízení v celkové výši 6 134,70 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu